ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՔՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԾՈՑԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Զ. Տարի, Թիւ 230, Ուրբաթ, 09 ՄԱՅԻՍ, 2014

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ

"ԶԱՆԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԷՏՔ ՉԷ ԲԵՒԵՌԱՑՈՒՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԷ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ" Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Երկուշաբթի, 5 Մայիս 2014-ի առաւօտուն, Պահրէյնի մէջ պաշտօնական բացումը կատարուեցաւ Պահրէյնի թագաւոր Համատ պըն Իսա Ալ-Խալիֆայի կողմէ կազմակերպուած միջ-կրօնական միջազգային համագումարին: Վեհափառ Հայրապետը հրաւիրուած էր յիշեալ համագումարին որպէս գլխաւոր դասախօս, նիւթ ունենալով "Կրօնը, Մշակոյթը ու քաղաքակրթութիւնը՝ ի սպաս մարդկութեան":

Իր դասախօսութեան սկիզբը Վեհափառ Հայրապետը ողջունեց Պահրէյնի թագաւորին այս նախաձեռնութիւնը, կրօններու, մշակոյթներու ու քաղաքակրթութիւններու երկխօսութիւնը նկատելով հրամայական՝ մարդկութեան ապագային համար:

Ներկայ համաշխարհային կացութեան վրայ արագ ակնարկ մը նետելով, Վեհափառը ըսաւ, թէ մարդկութիւնը կ'ընթանայ դէպի հակամարտութիւն, մարդկային իրաւանց բռնաբարում եւ բեւեռացում: Եւ աւելին՝ բարոյական ու հոգեւոր արժէքներ նահանջի մէջ են: Մարդ-Աստուած եւ մարդ-բնութիւն յարաբերութիւնը սկսած է դառնալ մարդակեդրոն, հիմնուած մարդկային ժամանակաւոր շահերու վրայ: Այս կացութիւնը կրնայ վտանգել մարդկութեան ապագան, շեշտեց Վեհափառը: Ապա այս հպանցիկ յիշեցումներէն յետոյ Վեհափառ Հայրապետը իր դասախօսութիւնը բաժնեց վեց գլխաւոր բաժիններու.-

ա) Առաջին բաժինը Վեհափառը սկսաւ հարց տալով՝ թէ զանազանութիւնը կը հեռացնէ՞ թէ ոչ կը միացնէ: Այս հարցումին պատասխանը, ըսաւ Վեհափառը, Աստուածաշունչը յստակ կերպով կու տայ: Զանազանութիւնը Աստուած ստեղծեց. սակայն Աստուծոյ կողմէ ստեղծուած զանազանութիւնը սերտ գոյակցութեամբ ու ներդաշնակութեամբ կը յատկանշուի: Մարդն է որ զանազանութիւնը կը շահագործէ իր շահուն համար, այս ձեւով մերժելով Աստուծոյ կամքը: Այս օրերուն, դժբախտաբար, ցեղային, կրօնական, համայնքային, գաղափարական կամ քաղաքական տարբերութիւնները փոխանակ օգտագործուելու որպէս հարստացուցիչ ազդակ, կը շահագործուին միակողմանի ու սխալ նպատակներու:

բ) Երկրորդ բաժինը եւս Վեհափառ Հայրապետը սկսաւ հարցումով մը՝ զանազանութիւնը վախի՞ թէ ոչ յոյսի ազդակ է: Հիմնուելով աստուածաշնչական տուեալներու ու աստուածաբանական մտածողութեան վրայ, Վեհափառ Հայրապետը շեշտեց, թէ ընտանիքը, համայնքը կամ ընկերութիւնը հիմնուած են զանազանութեան վրայ: Զանազանութիւնը աստուածատուր պարգեւ մը ըլլալով, ան երբեք չի կրնար դառնալ վախի կամ բաժանման աղբիւր, այլ հրաւէր մը՝ միասին ըլլալու, միասին մտածելու, միասին աշխատելու, ի խնդիր ընկերութեան զարգացման:

գ) Մեկնելով վերոյիշեալ հաստատումներէն, Վեհափառը երրորդ կէտին մէջ շեշտեց թէ փոխադարձ ճանաչումը կենսական է: Չկայ ճշմարիտ ինքնաճանաչում՝ առանց փոխադարձ ճանաչման: Երբ ուրիշը բացակայ է մեր կեանքին մէջ, երբ ուրիշը կ՚անտեսուի կամ կ՚արհամարհուի, այս կացութիւնը մարդը կը տանի դէպի ինքնակեդրոն մտածողութիւն ու ինքնանպատակ կեանք: Այլ խօսքով՝ ուրիշը կը դառնայ թշնամի: Եւ այս մօտեցումը կը յառաջացնէ ցեղապաշտութիւն, ատելութիւն եւ ծայրահեղականութիւն: Հետեւաբար, պէտք է զիրար լաւ ճանչնանք, որովհետեւ յաճախ ատելութիւնը կը յառաջանայ յստակ ու ամբողջական փոխադարձ ճանաչողութեան պակասէն:

դ) Զիրար ճանչնալ կ՚ենթադրէ զիրար հասկնալ: Ներկայ աշխարհը իր տեղեկատուական ու հաղորդակցական այնքան զարգացած միջոցներով մեզի լայն կարելիութիւնը կ՚ընձայէ զիրար աւելի լաւ ճանչնալու. ճանչնալու մեր աւանդութիւնները, արժէքները, մտահոգութիւնները: Սակայն ճանաչումը մեզ պէտք է առաջնորդէ դէպի հասկացողութիւն: Յաճախ մենք կը դառնանք մեր դաւանած արժէքներուն ու կատարած ուսուցումներուն գերին: Ինքնահաստատումը կենսական է. եւ ինքնահաստատման ամուր գետինը թէ՛ ինքնաճանաչումն է եւ թէ՛ ուրիշին արժէքներուն, ինքնութեան ու մտահոգութեան ճանաչումը: Արդարեւ, զիրար ճանչնալ կը նշանակէ զիրար յարգել ու ընդունիլ:

ե) Զիրար ճանչնալ կը նշանակէ զիրար հանդուրժել: Քրիստոնէական հասկացողութեամբ չարը բարիին բացակայութիւնն է. ինչպէս նաեւ՝ անհանդուրժողութիւնը բարիին բացակայութիւնն է: Որպէսզի կարենանք յաղթահարել անհանդուրժողութիւնը, պէտք է ուրիշը ճանչնալէն անդին՝ յարգենք անոր ինքնութիւնը: Իրաւունք չունինք մեր արժէքները ուրիշին վրայ պարտադրելու: Ընկերութիւնը կը յառաջդիմէ ու կը ծաղկի երբ տարբեր արժէքներ ու աւանդութիւններ ներդաշնակ երկխօսութեան մէջ ըլլան եւ ոչ թէ հակամարտութեան:

գ) Հանդուրժողութիւն կ'ենթադրէ խաղաղ գոյակցութիւն: Ներկայ համաշխարհայնացած աշխարհը կրօններ, մշակոյթներ ու քաղաքակրթութիւններ մօտեցուցած է. անոնք այսօր որպէս դրացիներ կ'ապրին: Սակայն, որպէս դրացի ապրիլ կը նշանակէ զիրար ճանչնալ, յարգել ու գոյակցիլ: Յաճախ մենք ոչ միայն մեր դրացիները ճանչնալու ճիգ չենք կատարեր այլ նաեւ անոր նկատմամբ կ'ունենանք վերապահութիւն ու նոյնիսկ՝ ատելութիւն: Հո՞ս է հարցը: Ուրիշը, ըլլայ ան մեզմէ հեռու մէկը կամ մեր անմիջական դրացին պէտք չէ նկատուի անհանդուրժելի մեր կողմէ: Երբ ինձմէ տարբերը ինծի համար կը դառնայ անհանդուրժելի, այս մտայնութիւնը դուռ կը բանայ բեւեռացումի ու տագնապի: Նման պարագաներ ու կացութիւններ ներկայ աշխարհին մէջ սկսած են դառնալ յաճախակի:

Իր եզրափակիչ խօսքին մէջ, Վեհափառ Հայրապետը դարձեալ յիշեցուց, որ մարդկութեան տարբերութիւնները աստուածատուր են: Մարդը կոչուած է հաւատարիմ ըլլալու Աստուծոյ պարգեւին ու կամքին՝ ներդաշնակ համակեցութիւն մը ստեղծելով իրարու հետ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայոց Ցեղասպանութեան 100–ամեակի Քուէյթի Յանձնախումբը կազմակերպած է ՄՐՑՈՅԹ, 100–ամեակի առիթով Քուէյթի Սրբոց Վարդանանց Եկեղեցւոյ բակին մէջ տեղադրուելիք <u>**ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ – ԿՈԹՈՂԻ**</u> համար:

Մասնակիցներէն կը խնդրուի ուղարկել գծագրուած նախագիծը համապատասխան բացատրութիւններով, չափագրութիւններով և մօտաւոր ծախսի հաշուարկով:

Ներկայացուած առաջարկները պիտի քննարկուին մասնագիտական կազմի մը կողմէ 25 Յունիս 2014ին:

Կը խնդրենք, նախագիծերը ուղարկել փակ ծրարներով Ազգային Առաջնորդարան մինչեւ 20 Յունիս 2014:

Յաւելեալ տեղեկութեան համար կրնաք կապուիլ
Պրն. Տիգրան Պայաթեանին + 965 6516 0689

Հայոց Ցեղասպանութեան 100–ամեակի
Քուէյթի Յանձնախումբ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ուորլիք Կը Ներկայացնէ Խաղաղութեան Համաձայնագիրին Մաս Կազմելիք Վեց Տարրեր

ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահ Ճէյմս Ուորլիք Չորեքշաբթի օր ելոյթ ունեցաւ Միջազգային խաղաղութեան Քառնեկի հիմնադրամի կեդրոնատեղիին մէջ եւ անդրադարձաւ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման ուղիներուն: Ան նշեց, որ կան վեց տարրեր, որոնք պէտք է խաղաղութեան համաձայնագիրին մաս կազմեն, որպէսզի ատիկա տեւական ըլլայ: Դեսպանը յայտնեց, որ այս տարրերուն հերթականութիւնը եւ անոնց վերաբերեալ մանրամասնութիւնները պէտք է անշուշտ որոշուին բանակցութիւններու միջոցով, սակայն անոնք պէտք է դիտարկուին իբրեւ անբաժանելի ամբողջականութիւն: Որոշ տարրեր պահելու, որոշ տարրեր դուրս ձգելու որեւէ փորձ անկարելի պիտի դարձնէ հաւասարակշռուած լուծման հասնիլը:

«Առաջին, հաշուի առնելով Լեռնային Ղարաբաղի բարդ պատմութիւնը, կողմերը պէտք է համաձայնութեան գան, որ վերջնական իրաւական կարգավիճակի որոշումը պէտք է իրականացուի փոխադարձաբար համաձայնեցուած եւ իրաւական ուժ ունեցող կամքի արտայայտման միջոցով ապագային: Ասիկա ընտրովի տարբերակ չէ: Միջանկեալ տարբերակը ժամանակաւոր պիտի ըլլայ», ըսաւ դեսպանը:

Իբրեւ երկրորդ կէտ ան նշեց, որ նախկին Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավար Մարզի սահմաններուն մէջ գտնուող տարածքը, որ չի վերահսկուիր Պաքուի կողմէ, պէտք է ստանայ միջանկեալ կարգավիճակ, որուն համար առնուազն պէտք է ապահովուած ըլլան ապահովութեան երաշխիքներ եւ ինքնակառավարում:

Անդրադառնալով երրորդ կէտին՝ Ուորլիք ընդգծեց, որ Լեռնային Ղարաբաղը շրջապատող գրաւեալ տարածքները պէտք է վերադարձուին Ազրպէյճանի վերահսկողութեան: Ազրպէյճանի ինքնիշխանութեան նկատմամբ յարգանքի բացակայութեան պայմաններուն մէջ լուծում չի կրնար ըլլալ եւ Ազրպէյճանի ինքնիշխանութեան ճանաչումը այդ տարածքներուն նկատմամբ պէտք է վերականգնի:

Ուորլիք յայտնեց, որ չորրորդ կէտը կը վերաբերի Հայաստանը Լեռնային Ղարաբաղին կապող միջանցքին: Ըստ անոր, միջանցքը պէտք է բաւարար լայնութիւն ունենայ, որպէսզի ապահով անցում կատարուի, բայց ատիկա չի կրնար ընդգրկել Լաչինի ամբողջ շրջանը:

«Հինգերորդ, տեւական լուծման ներքեւ պէտք է ճանչցուի տեղահանուածներու եւ գաղթականներու իրենց նախկին բնակավայր վերադառնալու իրաւունքը: Եւ վերջապէս՝ վեցերորդ, լուծումով պէտք է ապահովուին անվտանգութեան միջազգային երաշխիքները,

որոնք պիտի ներառէ խաղաղապահ գործողութիւն: Չկայ այնպիսի պարագայ, ուր խաղաղութիւնը ապահովուի առանց լաւ մշակուած եւ բոլոր կողմերուն վստահութիւնը վայելող խաղաղապահ գործողութեան», ըսաւ ամերիկացի դեսպանը:

Ճէյմս Ուորլիք նշեց, որ ժամանակն է, որպէսզի կողմերը յանձնառութիւն ստանձնեն ձեռնամուխ ըլլալու խաղաղութեան բանակցութիւններուն՝ հիմք ընդունելով մինչեւ այսօր կատարուած աշխատանքը: Ըստ անոր, անիրատեսական է կարծել, որ ժամանակ առ ժամանակ տեղի ունեցող հանդիպումները ինքնին բաւարար են տեւական խաղաղութիւն հաստատելու համար:

«Երբ այս բանակցութիւնները սկսին, կողմերը ոչ միայն պէտք է վերահաստատեն զինադադարը պահպանելու իրենց յանձնառութիւնը, այլ նաեւ պէտք է ձեռնարկեն երկար սպասուած եւ յոյժ անհրաժեշտ ապահովութեան համար վստահութեան ձեւաւորման միջոցներու: Երբ մենք խաղաղութեան բանակցութիւններուն լծուինք, աւելի շատ գործնական հարցեր կրնանք ներկայացնել, որոնցմէ պիտի շահին բոլոր կողմերը: Պիտի ձեւաւորուին տնտեսական եւ առեւտրական խթաններ, պիտի վերականգնուին ուժանիւթի, փոխադրամիջոցներու եւ հեռահաղորդակցութեան կապերը, պիտի ըլլան ուղեւորութիւններ եւ ժողովուրդներու միջեւ շփումներ ապահովող ծրագիրներ, որոնք պիտի սկսին հակակշիռ ապահովել ներկայիս գերակայող վտանգաւորութեան աստիճանի հասնող միակողմանի պատմութիւններուն», ըսաւ ան:

Ամերիկացի համանախագահը ընդգծեց, որ Մինսքի խմբակի համանախագահները կը համախմբէ խնդիրին խաղաղ լուծման հասնելու հարցին մէջ կողմերուն օգնելու ընդհանուր նպատակը:

«Մենք մտադիր ենք աշխատիլ Մինսքի խմբակի շրջագիծին՝ իբրեւ տագնապի լուծման հիմնական օղակ: Միացեալ Նահանգներ եւ Ռուսիա Ֆրանսայի հետ միասին ընդհանուր յանձնառութիւն ստանձնած են Լեռնային Ղարաբաղի խաղաղութեան եւ ապահովութեան մասով: Միացեալ Նահանգներ պատրաստ են օգնելու եւ ընելու իրենց կարելին: Մենք նաեւ կոչ կ՛ուղղենք Միացեալ Նահանգներու եւ աշխարհի այլ երկիրներուն մէջ գտնուող սփիւռքի համայնքներուն զօրակցելու խաղաղութեան հաստատման եւ օգնելու վերջակէտ դնելու այս տագնապին: Անշուշտ, առաջին քայլին ձեռնարկելը Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի կառավարութիւններուն խնդիրն է: Անոնք պէտք է դիտարկեն այն միջոցները, նոյնիսկ միակողմանի միջոցները, որոնք ցոյց կու տան յառաջընթացի իրենց մղումը, լարուածութիւնը թուլացնելու եւ բանակցային մթնոլորտը բարելաւելու յանձնառութիւնները: Անոնք պէտք է կրճատեն թշնամական հռետորաբանութիւնը եւ բնակչութեան նախապատրաստեն խաղաղութեան եւ ոչ թէ պատերազմի», ըսաւ ան:

Ըստ ամերիկացի դիւանագէտին, տեւական լուծման գծով անբաժանելի եւ ոչ նուազ կարեւոր են ազրպէյճանցիներու եւ հայերու միջեւ կապեր, շփումներ ապահովող ժողովրդական դիւանագիտութեան ջանքերը: Այս տեսակի ծրագիրները կրնան օգնել երկու երկիրներու քաղաքացիներուն՝ պատրաստուելու խաղաղութեան եւ հաշտուելու անցեալի ցաւերուն հետ:

«Ուորլիքի Յայտարարութեան Մէջ Ղարաբաղը Անտեսուած Է» Կ՛ըսէ Կիրօ Մանոյեան

ՀՅԴ Բիւրոյի Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրօ Մանոյեան յայտնեց, որ Ճէյմս Ուորլիքի ըսածներուն մէջ նոր բան չկայ, յուլիս 2009-էն համանախագահող երկիրներու նախագահները ամէն տարի կը հրապարակեն երեք սկզբունքներ՝ խաղաղ կառավարում, տարածքային ամբողջականութիւն եւ ինքնորոշման իրաւունք:

«Նորութիւնը այն շեշտադրումն է, որ կու տայ ամերիկացի համանախագահողը Արցախի կարգավիճակի հարցին՝ իբրեւ հիմնական խնդիր: Դրական բան չկայ այդ յայտարարութեան մէջ, որովհետեւ Դաշնակցութիւնը բազմիցս ըսած է, որ հիմնական սկզբունքներուն հետ հարցեր չունի, սակայն հարցը սկզբունքներու հիման վրայ առաջարկուող տարրերն են, երբ կ՛անտեսուի այն հանգամանքը, որ 1988-էն ետք Ազրպէյճանը պատերազմ սանձազերծած է, պարտուած է, եւ իրավիճակը հիմնովին փոխուած, եւ եթէ 1988-ին առաջարկուէր նման լուծում, կը կարծեմ, հայկական կողմը կը համաձայնէր, բայց հիմա նման լուծում անընդունելի է, որովհետեւ կարծես՝ նպատակ կը հետապնդեն պատերազմ սանձազերծած եւ պարտուած Ազրպէյճանին հատուցել», ըսաւ Կիրօ Մանոյեան:

Ան նշեց, որ Ուորլիքի յայտարարութիւնը կարծես Ազրպէյճանի պատասխանը ըլլայ, որովհետեւ Ազրպէյճանն է, որ իր յայտարարութիւններուն մէջ կ՛անտեսէ Ղարաբաղի կարգավիճակի խնդիրին հիմնական էութիւն ըլլալու հանգամանքը: Յայտարարութեան մէջ բացթողում է նաեւ այն, որ Ղարաբաղը ամբողջութեամբ անտեսուած է, քանի որ զինադադարը ստորագրուած է Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցիչին կողմէ, որ այսօր չկայ բանակցութիւններուն մէջ, եւ յայտարարութեան մէջ նոյնպէս անտեսուած է: «Կ՛անտեսէ նոյնիսկ Ղարաբաղի ժողովուրդը, որովհետեւ խօսքը կը վերաբերի Ազրպէյճանի ու Հայաստանի ժողովուրդներուն եւ ոչ թէ Ղարաբաղի ազգաբնակչութեան», ըսաւ Կիրօ Մանոյեան:

Ըստ անոր, ամերիկացիները կը փորձեն որոշ չափով աշխուժացնել հոլովոյթը, սակայն կան բացթողումներ՝ յատկապէս Ղարաբաղի անտեսումը:

Ըստ Մանոյեանի, պարտադիր չէ, որ Ազրպէյճան համաձայն գտնուի, որպէսզի հարցը լուծուի: «Միջազգային փորձառութիւնը ցոյց տուած է, որ նաեւ կարելի է երթալ այլ ճամբով, այս պարագային՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութեան ճանաչման ճամբով եւ այդ ուղղութեամբ ալ պիտի շարունակենք աշխատիլ», եզրակացուց ան:

www.aztagdaily.com

Քալիֆորնիոյ Խորհրդարանի Կանոնադրութեան Յանձնախումբը Ճանչցաւ Արցախի Անկախութիւնը

Երկուշաբթի, 5 մայիսին, Քալիֆորնիոյ խորհրդարանի կանոնադրութեան յանձնախումբը պատմական քուէարկութեամբ մը նեցուկ կանգնեցաւ Արցախի ազատութեան եւ անկախութեան՝ միաժամանակ կոչ ուղղելով Միացեալ Նահանգներու նախագահին եւ Քոնկրեսին, որ նմանապէս ճանչնան Արցախի անկախութիւնը եւ նեցուկ կանգնին անոր ժողովրդավարական կարգերը ամրապնդելու ջանքերուն:

Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբը կը տեղեկացնէ, թէ թիւ AJR-32 բանաձեւը ներկայացուած է խորհրդարանի անդամ Մայք Կաթոյի կողմէ եւ անոր ի նպաստ քուէարկած են կանոնադրութեան յանձնախումբի 11 անդամներէն 9-ն, մինչ անոր ընդդիմացած է մէկ խորհրդարանական, իսկ 11-րդը ձեռնապահ մնացած է:

Այժմ բանաձեւը 8 մայիսին պիտի քննարկուի եւ քուէարկութեան դրուի խորհրդարանի լիագումար նիստին ընթացքին:

«Երախտապարտ ենք խորհրդարանական Մայք Կաթոյին, որ այս բանաձեւը ներկայացուց եւ Արցախի անկախութեան հարցով որդեգրեց սկզբունքային կեցուածք մը, որ կը համապատասխանէ ինքնորոշման եւ ազատութեան իրաւունքներուն նեցուկ կանգնելու ամերիկեան սկզբունքներուն: Յոյս ունինք, որ Քալիֆորնիան իր ձայնը կը միացնէ արդէն իսկ Արցախի անկախութիւնը ճանչցած Ռոտ Այլընտ, Մէյն, Մեսեչուսեց եւ Լուիզիանա նահանգներուն», յայտարարեց Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի ատենապետ Նորա Յովսէփեան:

Բանաձեւին համահեղինակն էր Խաչօ Աշաճեան, որ Կաթոյի կողքին բանաձեւին ի նպաստ ելոյթ մը ունեցաւ՝ կանոնադրական յանձնախումբին կողմէ բանաձեւին ընթացքին: Բանաձեւին ի նպաստ ելոյթներ ունեցան նաեւ Ատրին Նազարեան, Սքաթ Ուիլք եւ Շերըլ Պրաուն:

Ամերիկահայութեան անունով քննարկման ընթացքին ելոյթներ ունեցան Նորա Յովսէփեան, Ալինա Նալպանտեան (Արցախի գրաւեալ Շահումեան շրջանէն) եւ Ամերիկայի հայկական խորհուրդի անդամ Սեւակ Խաչատուրեան:

Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբը կարեւոր աշխատանք տարած էր ու մօտէն գործակցած Կաթոյի ու Քալիֆորնիոյ խորհրդարանի կանոնադրութեան յանձնախումբին հետ՝ բանաձեւին վաւերացումը ապահովելու նպատակով: Հայ դատի ջանքերուն շնորհիւ, աւելի քան 2500 նամակներ յղուած էին կանոնադրութեան յանձնախումբի անդամներուն՝ քաջալերելով անոնց, որ Արցախի անկախութեան ի նպաստ քուէարկեն: Կաթօ մեծապէս գնահատեց հայ համայնքին ներդրումը՝ բանաձեւի վաւերացման աշխատանքին մէջ:

www.armenianprelacykw.org

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՕԾՈՒՄ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

«ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆԸ, ՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀԱՄԵՍՏՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻՆ ՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ՈՐԱԿԸ ԿԸ ԿԱԶՄԵՆ»

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Շաբաթ 26 եւ Կիրակի 27 Ապրիլ 2014-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, ձեռամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի, տեղի ունեցաւ Տ. Մեղրիկ Ծ. Վրդ. Բարիքեանի (Գանատայի Հայոց Թեմի Առաջնորդական Փոխանորդ), Տ, Գրիգոր Ծ. Վրդ. Չիֆթճեանի (Առաջնորդ Ատրպատականի Հայոց Թեմի) եւ Տ. Մակար Ծ. Վրդ. Աշգարեանի (Թեհրանի Հայոց Թեմի Առաջնորդական Փոխանորդ) եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնն ու օծումը:

ՈՒԽՏԱԳՐԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՒԱՏՔԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթ 26 Ապրիլ 2014-ին երեկոյեան, Վեհափառ Հայրապետին գլխաւորութեամբ հոգեւորականաց դասը առաջնորդուեցաւ Մայր Տաճար, ուր Ս. Երրորդութեան Խորանին առջեւ տեղի ունեցաւ ուխտի ստորագրութիւն ու հաւատքի քննութիւն:

Առաջին հերթին ընթերցուեցան Գանատայի, Թեհրանի ու Ատրպատականի Թեմերու Ազգային Իշխանութեանց կողմէ գրուած վկայագիրները, որոնցմով առաջարկ կը ներկայացուէր Վեհափառ Հայրապետին, եպիսկոպոսական աստիճան շնորհել երեք ընծայեալներուն: Ապա, Հայ Եկեղեցւոյ նուիրապետութեան աստիճաններով, դպիրներ, կիսասարկաւագներ, սարկաւագներ, քահանաներ, եւ եպիսկոպոսներ, ինչպէս նաեւ իշխաններ ու ժողովրդականներ ներկայացան Վեհափառ Հայրապետին ու խոնարհութիւն կատարեցին: Աղօթքներու

ընթերցումով, Վեհափառ Հայրապետը ճշմարիտ դաւանութեան օրինակը տուաւ ընծայեալներուն, որմէ ետք ուղիղ դաւանութեան հաստատական խօսքերով անոնք խոստովանեցան ճշմարիտ դաւանութիւնը համաձայն Ուղղափառ Եկեղեցւոյ հաւատամքին:

Ապա, նուիրեալները ծնկաչոք ընթերցեցին իրենց Ուխտը, եւ հրապարակաւ յայտնեցին իրենց հաւատարմութիւնը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Ս. Աթոռին նկատմամբ, իրենց հնազանդութիւնը՝ Վեհափառ Հայրապետին հանդէպ եւ իրենց ծառայական պատրաստակամութիւնը Մայրենի Ս. եկեղեցւոյն ու մեր սիրեցեալ ժողովուրդին:

Այս խորհրդալից արարողութեան աւարտին, Վեհափառ Հայրապետը եպիսկոպոսական իշխանութեան խորհրդանիշ եմիփորոնները զգեցուց անոնց, եւ «Պահպանիչ»ով օրհնեց:

ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՕԾՈՒՄ

Յաջորդ օր, Կիրակի 27 Ապրիլ 2014-ին, տեղի ունեցաւ եպիսկոպոսական օծման արարողութիւնը: Վեհափառ Հայրապետին առընթերակայ եղան Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Յակոբեան (Առաջնորդ Գանատայի Հայոց Թեմին) եւ Գերշ. Տ. Սեպուհ Արք. Սարգիսեան (Առաջնորդ Թեհրանի Հայոց Թեմին): Խարտաւիլակն էր Գերպ. Տ. Յուսիկ Ծ. Վրդ. Մարտիրոսեան:

Արամ Ա. Կաթողիկոս սրբալոյս միւռոնով օծելէ ետք Տ. Մեղրիկ, Տ. Գրիգոր եւ Տ. Մակար Եպիսկոպոսներու ճակատն ու աջ ձեռքին բթամատը, եպիսկոպոսական գաւազանն ու մատանին փոխանցեց անոնց:

Օծումէն անմիջապէս ետք, Վեհափառ Հայրապետը տուաւ իր պատգամը: Նորին Սրբութիւնը ընդգծեց թէ՝ նորաօծ Մեղրիկ, Գրիգոր եւ Մակար Եպիսկոպոսները ժողովուրդի ծառայութեան լուծը առնելով, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ճամբով պիտի դառնան սպասաւորները հայ եկեղեցւոյ ու հայ ժողովուրդին, նախանձախնդրութեամբ կատարելով իրենց վստահուած բոլոր պարտականութիւնները յանձն առնել: Վեհափառ Հայրապետը յորդորեց իրենց պատկանած թեմերուն ճամբով, մեր ժողովուրդին ընծայուած ծառայութիւնը լաւագոյնս արժեւորելու ծանր բայց եւ քաղցր պարտաւորութիւնը: Ապա Վեհափառ Հայրապետը անդրադարձաւ հետեւեալ երեք բառերով կեանքի այն որակին մասին որոնք պէտք է դառնան նորաօծ եպիսկոպոսններուն կեանքի ուղղութիւն ու նպատակը: «Ծառայութիւնը, հնազանդութիւնը եւ համեստութիւն Անթիլիասի միաբանութեան կեանքին ու առաքելութեան որակը կը կազմեն» ըսաւ Վեհափառ Հայրապետը:

«Ողջոյն»ի պահուն միաբան հայրեր ու ներկայ հոգեւորականներ բարձրացան Ս. Խորան եւ շնորհաւորեցին նորաօծ սրբազանները: Ս. Պատարագի եւ օծման արարողութեան աւարտին, ներկայ հաւատացեալներ, որոնք հոծ թիւով եկած էին Գանատայի, Թեհրանի եւ Ատրպատականի թեմերէն, ինչպէս նաեւ Լիբանանի զանազան շրջաններէն, Վեհարանին մէջ Աջահամբոյրով իրենց որդիական սէրը արտայայտեցին Վեհափառ Հայրապետին, եւ ապա ստացան նորաօծ եպիսկոպոսներուն առաջին օրհնութիւնը՝ անոնց յայտնելով իրենց բարեմաղթութիւնները:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Ասատ. «Սուրիոյ Մէջ Տագնապի Լուծումը Արտաքին Կողմերէ Չի Կրնար Գալ»

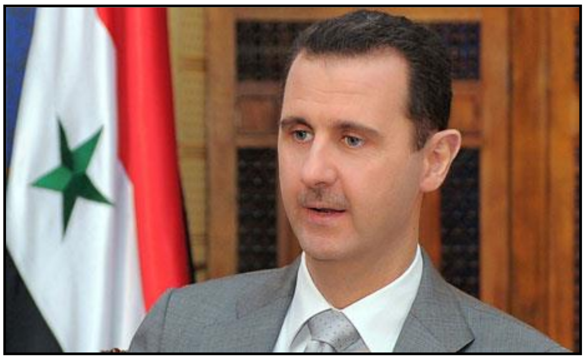

Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատ հաշտութեան ջանքերուն նպաստած Դամասկոսի գիւղական շրջաններու երեւելիներուն հետ հանդիպումի մը ընթացքին յայտնեց, որ պետութիւնը կ՛աջակցի Սուրիոյ բոլոր շրջաններուն մէջ հաշտութեան երթին՝ մեկնելով այն համոզումէն, որ տագնապին լուծումը չի կրնար արտաքին կողմերէ գալ, այլ՝ սուրիացի ժողովուրդին ջանքերուն իբրեւ արդիւնք, որովհետեւ սուրիացիները «իրենց հարցերուն լուծում գտնելու կարողութիւնը ունին»:

Փութին Ռուսամէտներուն Կոչ Կ՛ուղղէ Ուքրանիայէն Անջատուելու Շուրջ Հանրաքուէն Յետաձգելու

Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութին Չորեքշաբթի օր Ուքրանիոյ մէջ ռուսամէտներուն կոչ ուղղեց անկախութեան շուրջ հանրաքուէն յետաձգելու: Ան ըսաւ, որ կիրակի օր հարաւարեւելեան Ուքրանիոյ մէջ նախատեսուած քուէարկութիւնը պէտք է յետաձգուի՝ «երկխօսութեան համար անհրաժեշտ մթնոլորտ ստեղծելու նպատակով»:

Ան Մոսկուայի մէջ ԵԱՀԿ-ի ընդհանուր քարտուղարին հետ հանդիպումէ ետք նաեւ ըսաւ, որ ինք պատրաստ է «այս տագնապին ելքեր փնտռելու»:

Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարար Ուիլիըմ Հէյկ Չորեքշաբթի օր Քիեւի մէջ զգուշացուց, որ Ուքրանիոյ միասնականութիւնն ու անկախութիւնը վտանգուած են: Ան Ռուսիան ամբաստանեց արեւելեան եւ հարաւային Ուքրանիոյ մէջ տագնապ եւ գրգռութիւններ «կազմակերպել փորձելու» յանցանքով: Հէյկ նշեց, որ Մոսկուայի «անմիջական նպատակը» 25 մայիսին նախատեսուած Ուքրանիոյ նախագահական ընտրութիւնը խանգարելն է, «թէեւ անշուշտ անոնք թերեւս կը փորձեն միջամտութեան պատրուակ մը ստեղծել»:

Միւս կողմէ, ռուսամէտ զինեալներ Չորեքշաբթի օր ուքրանական ապահովական ուժերու կողմէ հարաւային Ուքրանիոյ նաւահանգիստներէն Մարիուփոլի քաղաքապետարանի շէնքէն վտարուելէ քանի մը ժամ ետք վերագրաւեցին զայն եւ ուքրանական դրօշը անոր վրայէն վար առին:

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

Եռագոյնը Շուշուայ Բերդին

…Եւ թափօրն էր ընթանում փշրած շղթայ ու կապանք

Ու դրօշի պէս տանում մի ալեկոծ տառապանք…
Ծաւալւում էր, ալիքւում մի սգաւոր շամանդաղ,
Երբ հնչեց երգը ըմբոստ, եւ ԵՌԱԳՈՅՆը ծփաց…
Եւ ԵՌԱԳՈՅՆը ծփաց եւ ԵՌԱԳՈՅՆը յառնեց,
Եւ ԵՌԱԳՈՅՆը վառուեց այդ սեւի մէջ ու սգի
Ու կայծակին փաթաթուած դէպի երկինք սաւառնեց,
Որպէս երազ ու պատգամ, որպէս հաւատ ու ոգի…
Օր հիասքանչ ու վսեմ, առեղծուածի բանալի,
Գլխապտոյտ լուսեղէն, եւ իններորդ դու ալիք,
Օ՛ր, դու ոգու յարութիւն, օր երբ բառերն են լռում,
Օր միակամ հայութիւն, ոչ թէ մի բուռ այլ բռունցք,
Եւ զարմանք էր, աշխարհի ովկիանոսները ասես
Ելել կանգնել են թաթերին ու մեզ էին լուռ դիտում,
Հողն այս փոքրիկ, որ երէկ այսքան խոնարհ էր ու հեզ,
Ազատութեան կայծակով ինքն իրեն էր մկրտում,
Օր չէր դա, ո՛չ, ի՞նչ էր դա, իմ սիրտն անգամ չգիտի,
Բառեր չունեմ ես բնաւ, պատկերը չեմ նշմարում,
Լոյսի տօն էր դա գուցէ, մի ոգեղէն մեղեդի,
Որի բառերը, սակայն, դեռ չեն ծնուել աշխարհում:
Հայաստա՛ն իմ, քո առաջ, իջնում էի ես ծունկի,
Եւ աղերսում, որ միայն այդպէս ապրես աշխարհում:

ՎԱՀԱԳՆ ԴԱՒԹԵԱՆ

www.armenianprelacykw.org

www.yerakouyn.com

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Շուշին Եւ Անգարայի Նախապայմանային Քաղաքականութեան Բացայայտումի Հրամայականը

Շուշիի ազատագրութեան նշումը, պատմական իրադարձութիւններու ժամանակագրական զուգադիպութիւններով յաղթական ամսուան սկզբնաւորութիւնն է եւ խորհրդանշական առումով մեր յաղթանակներուն ամիսը բացող առաջին թուականը, Մայիս 9-ը: Պայմանականօրէն «հայրենական» բնութագրումը ստացած Համաշխարհային Բ. պատերազմին հետ կապուած յաղթանակը, որուն իրագործման մէջ մեծ էր հայութեան համեմատական մասնակցութիւնն ու նուիրաբերումը, իր բնոյթով եւ էութեամբ կարելի չէ դասակարգել Շուշիի եւ Սարդարապատի հետ, որոնք մեր ազգի լինելութեան եւ շարունակականութեան հետ խոր աղերսներ ունին, իւրաքանչիւրը իր պատմական ժամանակահատուածին եւ պայմաններուն մէջ:

Եւ եթէ Սարդարապատը ամէն բանէ առաջ ձախողցուց ցեղասպանական քաղաքականութեան ամբողջացումը՝ փրկելով արեւելահայութիւնը արեւմտահայութեան ճակատագիրին ենթարկուելու անմիջական վտանգէն, ապա Շուշին ամրագրեց Արցախի ազատագրումը, ամրակայելով Արցախի Հանրապետութիւնը, որ իր հերթին անփոխարինելի երաշխիքն է Հայաստանի Հանրապետութեան:

Մայիսեան այս յաղթարշաւի Շուշիի հանգրուանը իր վրայ կը հրաւիրէ համակողմանի դիտարկումներու լուսարձակներ՝ ընդգծելու համար հրատապ խնդիրներ եւ անոնցմէ բխող համազգային հրամայականներ:

Բնական կարգով Շուշիի ազատագրումը միայն Շուշիին չէր վերաբերեր, այլեւ ամբողջ տարածքին վերաբերող անվտանգութեան հետ անմիջականօրէն կապուած եւ ռազմավարական նշանակութիւն ունեցող դիրքին հայապատկանութեան եւ հայկական ուժերու կողմէ վերահսկելի տարածքին:

Շուշին սակայն միայն անվտանգութեան անփոխարինելի ռազմավարական երաշխիք չէ. անիկա կոչուած է ըլլալու շնչող, զարգացող քաղաք, ընդունելու ոչ միայն հայկական

ծրագիրները, այլ նաեւ օտար զբօսաշրջութիւնը իր ներկայացուցած պատմական, մշակութային եւ ազգագրական արժէքներով:

Ռազմավարական եւ անվտանգութեան ոլորտներուն առընթեր, քաղաքական մակարդակի վրայ եւս Շուշիի եւ ընդհանրապէս Արցախի բնակեցումը, օդային ճանապարհին աշխատիլը, բարգաւաճումը եւ համաշխարհային մշակոյթի համապատկերին մէջ մրցունակ ներկայանալը կարեւոր բաղադրիչներ են Արցախի անկախութեան միջազգային առաջադրանքին իրականացման համար:

Այս առումով ալ զէթ նահանգային եւ քաղաքային մակարդակներու վրայ արձանագրուող Արցախի ճանաչումի բանաձեւերը, տարբեր պետութիւններու բարձրաստիճան պաշտօնատարներու այցելութիւնները Ստեփանակերտ եւ Արցախի տարբեր շրջաններ, այդ ուղիի հարթման կարեւոր միջոցառումներ են, որոնք կու գան աւելնալու աշխարհի տարբեր կեդրոններու մէջ ծաւալող Արցախի ճանաչումը առաջադրած աշխատանքներուն վրայ:

Այս բոլորը կը կապուի՞ն դէպի 100-ամեակ քաղաքական աշխատանքներու ուղղուածութիւնները ճշդող համահայկական ռազմավարական հայեցակարգին: Անզարայի բեմականացուցած խաղաղասիրական գործողութիւնները խնամքով կը շրջանցեն նախապայմանային այն քաղաքականութիւնը, որ ամէն պատեհ առիթի բացայայտ թէ տողատակի կ՛երեւի պաշտօնական Անգարայի կատարած յետքայլերուն մէջ: Առաջնային նախապայմանը Անգարա-Երեւան յարաբերութիւններու բնականոնացման համար արցախեան տարածքներէն հայկական ուժերու հեռացումն է:

Շուշիով ամրագրուած Արցախը եւ Արցախով ամրագրուած Հայաստանի Հանրապետութիւնն ու հայկական սփիւռքը համակարգուած ձեւով Անգարայի նախապայմանային քաղաքականութիւնը լոյսին բերելու հրամայականին առջեւ են, իբրեւ մէկ կողմէ «խաղաղասէր»-ի տարազով աշխարհին ներկայացող, սակայն խորքին մէջ նախապայմաններով բնականոնացման գործընթացներ խափանող պետութիւն:

www.armenianprelacykw.org

ԱԿՆԱՐԿ

Տեղահանութենէն Քառասուն Օրեր Յետոյ… Քեսապ

Այսօր, Ս. Զատիկէն երկու շաբաթ ետք, 40 օրեր կ՛ընեն, որ քեսապահայութիւնը տեղահանուած է իր տուներէն եւ ապաստանած՝ Լաթաքիա եւ այլուր:

Քառասունքի հաշուեյարդար:

Տարիներէ ի վեր սերունդներու աշխատանքը, իր նիւթական եւ հոգեւոր հարստութիւնը թողուց թուրքին, դաւով արշաւած հազարաւոր հորդաներու եւ թրքական թնդանօթներու հարուածներուն դիմաց անզօր՝ քեսապահայութիւնը լքեց իր պապենական հողը եւ քալեց դէպի հարաւ:

Ի՞նչ էր անոր կորուստը:

1915-ին անգամ մը եւս նահատակուած եւ քանի մը տարի ետք վերստին յարութիւն առած քեսապցին անդուլ աշխատանքով, բնութեան եւ կեանքին դէմ պայքարելով՝ վերստին շինած էր իր գիւղը: Անցնելով Բ. Համաշխարհային պատերազմի արհաւիրքներէն, շատ համեստ ու ժուժկալ կեանք մը վարելով՝ ան կրցած էր վրայ-վրայի գումարել համեստ հարստութիւն մը: Դրամ չէր անոր հարստութիւնը, այլ՝ իր մշակած պարտէզները: Տասնեակ տարիներ աշխատելով՝ հասցուցած էր պտղատու ծառեր եւ հազիւ թէ անոնց բերքը քաղած, եւ տասնեակ տարիներու բերքի աւելցուքներէն հաւաքած խեղճ գումարներով՝ վերակառուցած էր իր բնակարանը:

Տասնեակ տարիներ աշխատած էր, որ բարեզարդէ եւ պայծառացնէ Աստուծոյ տունը: Ի՞նչ զրկանքներով կրցած էր փշրանքներ հաւաքել, պոկելով փշրանքները իր զաւակներուն բերանէն, տալու համար իր եկեղեցւոյ բարեզարդումին, այնտեղ ուր ինք փառք պիտի տար Հայ Աստուծոյն, որ իրեն պարգեւած էր այն, ինչ որ փափաքած էր:

Տասնեակ տարիներ տքնաջան աշխատած էր, որ իր որդին կարենայ ուսանիլ կամ բարձր ուսման հասնիլ: Անշուշտ, որ իր ճակտի քրտինքով կրցած էր օգնել, որ ընդարձակուի, բարեզարդուի գիւղին ծխական վարժարանը: Յաջողած էր հեռուն, պանդխտութեան մէջ գտնուող եղբայրներուն օժանդակութեամբ ունենալ իր միջնակարգ եւ երկրորդական վարժարանը, ապա նաեւ վերակառուցած ու պայծառացուցած էր եկեղեցիները:

Տասնեակ տարիներու զրկանքով հազիւ կրցած էր մեքենայացնել իր գիւղատնտեսութիւնը՝ շաղախելով գիտութեան բարիքները իր քրտինքին, կրկնապատկելու համար իր բերքը, եկամուտը. յաջողած էր ոտնատեղ մը ունենալ զբօսաշրջութեան մարզին մէջ, վարձու տալու նպատակով՝ յարմարաւէտ տնակ մը շինելով:

Եւ վերջապէս, բազմատասնեակ տարիներ պայքարելով՝ յաջողած էր Քեսապին տալ գեղեցիկ տեսք, փայլուն անուն, ջինջ մթնոլորտ՝ աշխարհին պարտադրելով սէր ու յարգանք:

Յաջողած էր բարձրացնել 1500 փոքր ու մեծ տուն ու տնակ, ուր սուրիացին բարձրացուցած էր մօտ 25 հազար առանձնատուն ու յարկաբաժին, որոնց բարոյական իմաստը շատ գերիվեր է անոր նիւթական արժէքէն, որոնք գիւղին տուած էին լայնազիծ, հիւրընկալ դիմագիծ, սիրոյ օրրան, որպէս սուրիական ամբողջական հայրենիքի մանրանկար:

Եւ յանկարծ կը սկսէր ներքին պատերազմը: Կը սկսէր սուրիական հայրենիքի տրորումը, աշխարհի գերտէրութիւններու բարբարոսական, հեթանոսական բազինի վրայ: Քաղաքներ, աւաններ փուլ կու գային. ե՛ւ գաղթականութիւն, ե՛ւ տարագրութիւն…

Եւ Քեսապը որպէս մէկ մասնիկը Սուրիոյ իրակէզ անապատին՝ կը նմանէր ովասիսի մը, ուր իրենց ապաւէնը կը գտնէին ոչ միայն սուրիահայ, այլեւ սուրիացի աւելի քան 500 ընտանիքներ, որոնք ցրտաշունչ Քեսապի տաքուկ գիրկին մէջ կը պատսպարուէին՝ փախչելով այլ քաղաքներու կործանումէն ու ստոյգ մահէն եւ երբեք չէին կարծեր, թէ թուրքին դաւը կամ աւարի եւ արեան ծարաւը զիրենք պիտի հալածէր ու քշէր Քեսապէն:

Այդ դաւէն մազապուրծ ազատած՝ քեսապահայութիւնը տուած է նահատակներ թուով չորս, որոնցմէ մէկը՝ 22-ամեայ հայորդի մը. այժմ յառաջացած տարիքի եօթը հայրենակիցներ այնտեղ մնացած են: Նուազագոյն վնասով Լաթաքիա հասած ժողովուրդին մեծ մասը բաժնուած է հարազատներու, բարեկամներու մօտ. փոքր մաս մը (60 ընտանիք) մեկնած Լիբանան (Պէյրութ եւ Այնճար), մօտ 130 հոգի չունենալով ապաստանելու որեւէ հնարաւորութիւն՝ օթեւան գտած են Լաթաքիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ, եւ որոնց ամէն օր կը տրուի բաւարար սնունդ:

Պատմութիւնը ինքզինք կրկնած է տարիներ ետք, երբ Ատանայի կոտորածին քեսապահայութիւնը դարձեալ ապաստանած էր նո՛յն քաղաքի նո՛յն եկեղեցին՝ ստանալով նոյն ջերմ խնամքը քաղաքի բնակիչներէն, երբ օսմանեան թուրքերը հրկիզած էին Քեսապը:

Այժմ ինչպէ՞ս գնահատանք տալ անցնող մէկ ամսուան տարագրեալ կեանքին:

Քեսապահայութիւնը հազիւ Լաթաքիա ոտք կոխած՝ անոր օգնութեան հասան Լաթաքիոյ ազգային կառոյցները (Թաղական խորհուրդ, Շտապ օգնութեան մարմին, պատկան մարմին, ՍՕ Խաչի եւ ՀԲԸՄ-ի մասնաճիւղեր…), ինչպէս նաեւ՝ Սուրիոյ ընկերային հարցերու նախարարութեան, Սուրիական կարմիր մահիկի, Միջազգային կարմիր խաչի եւ Յոյն ուղղափառ եկեղեցւոյ խնամատարական խումբերը, համապատասխան օժանդակութիւններով (կենցաղային, բնակեցման, բժշկական եւ այլն), որոնց բաժանումը երկու ծաւալով տեւեց մօտ 6 օր, նախ՝ որպէս շտապ օգնութիւն, ապա՝ մէկ ամսուան պարէն ու պաշար:

Իրերայաջորդ կերպով օժանդակութեան հասան յոյն կաթողիկէ, յոյն մարոնի, աւետարանական Մկրտչական, աւետարանական Նազովրեցի եկեղեցիները, Լիբանանի եւ Սուրիոյ աւետարանական եկեղեցիներու միութիւնը՝ սննդամթերքի եւ պարէնի սնտուկներով: Սուրիահայութեան շտապ օգնութեան եւ վերականգնումի ծովափի (Քեսապի եւ Լաթաքիոյ միացեալ) գործադիր մարմինի ճամբով ժողովուրդին հասան զանազան մեծ ու փոքր սնունդի նպաստներ, Սուրիոյ եւ Լաթաքիոյ ժողովուրդի բոլոր խաւերէն անխտիր:

Վերոյիշեալ կենցաղային նպաստները ժողովուրդին բաժնուելով՝ անոր ընծայած են սնունդի ապահովութեան գրաւական եւ երաշխիք՝ կարճ ժամանակուան մը համար, որ կը նպաստէ անոր հոգեկան վիճակի մեղմացման:

Ասոր զուգահեռ, կը շարունակուի եկեղեցւոյ սրահին մէջ ապաստանած ժողովուրդին սննդարար ճաշի մատուցումը:

Նիւթական նպաստ հասած եւ յատկացուած է ժողովուրդին (հազիւ մէկ ամսուան բաւարար).

Ա) Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանէն նիւթական յատկացում՝ որպէս անմիջական գրպանի ծախս:

Բ) ՄՇՕՎ ծովափի գործադիր մարմինէն:

Գ) Սուրիոյ Հայ աւետարանական եկեղեցիներու միութենէն:

Դ) Լոս Անճելըսի քեսապցիներու ուսումնասիրաց միութենէն:

Ե) «Հաուըրտ Գարակէօզեան» հաստատութենէն:

Զ) Ֆրանսահայ «Երկիր եւ մշակոյթ» միութենէն:

Նիւթական նպաստներ հասած են եւ իր ատենին գործածելի ՄՇՕՎ ծովափի գործադիր մարմինին մօտ եւ կամ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանի դրամատան քեսապցիներու յատուկ հաշիւին մէջ պահ դրուած են ստորեւ յիշուած կողմերէն՝

- ՀՅԴ Լիբանանի Կեդր. կոմիտէէն:

- Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու քեսապցիներէն:

- Քաթարի Ազգային վարչութենէն:

- Լոս Անճելըսի Սուրիահայութեան շտապ օգնութեան մարմինէն:

- «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամէն:

Նաեւ՝ փոքր եւ անհատական զանազան նիւթական նպաստներ:

Վերոյիշեալ թուարկումէն ետք հարց կը ծագի բնականաբար, թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ նախ քեսապահայութեան ճակատագիրը: Ի՞նչ են անոր ձգտումները: Ինչպէ՞ս եւ ո՞ւր պիտի վերապրին: Իրեն համար հանգանակուած եւ հանգանակելի կամ խոստացուած գումարները ինչպէ՞ս պիտի գործածուին, ինչպէ՞ս պիտի վերականգնեն զայն եւ վերապրեցնեն… եւ այլն:

Անպայման որ շատ են հարցերը: Պիտի փորձենք միամսեայ այս հանգրուանին հնարաւոր չափով պատասխանել վերոյիշեալ եւ այլ հարցադրումներու:

Այսօր Լաթաքիա թէ այլուր հաստատուած քեսապահայութիւնը, անխտիր, մեծով պզտիկով, մէկ ու միայն մէկ տենչ եւ երազ ունի՝ անպայման Քեսապ վերադառնալ, եթէ ապահովական եւ այլ պայմանները (որոնք քեսապցիներէն կախեալ չեն) թոյլ տան, ամենամօտիկ ապագային:

Վերոյիշեալը, բնազդաբար որդեգրուած, մտքերուն, սրտերուն եւ հոգիներուն մէջ արմատացած՝ քեսապցիին տրամաբանական եւ իրապաշտ դիրքորոշումն է:

Կիլիկիոյ պատմական թագաւորութենէն մնացած այս փոքրիկ եւ վերջին պատառիկը՝ Քեսապը, իր մէջ կը խտացնէ Կիլիկիոյ թագաւորութեան եւ կաթողիկոսութեան փառքին, նիւթեղէն, ոգեղէն, մշակութային, պատմական եւ բարոյական հարստութիւնը: Իսկ Քեսապ վերադառնալու համոզումը քեսապահայութեան ամենաբնական դրսեւորումն է՝ իր ազգային գիտակցական թէ անգիտակցական բնազդին:

Հայ ազգին պատկանելիութեան արտայայտութիւնն է, իր պատմական հողին վրայ, իր կեանքը շարունակելու տենչը՝ որպէս ազգային հաւաքականութիւն, որ ունէր ազգային անսպառ հարստութիւն եւ հեռանկար ու տեսիլք:

Այնտեղ իր գոյատեւելը ինքնանպատակ չէ: Ան որպէս սուրիացի քաղաքացի, որպէս հայ՝ իր բարոյական եւ օրինական իրաւունքն է, բայց մանաւանդ որպէս լիիրաւ քաղաքացի՝ հողին, հայրենի եւ պապենական հայրենիքի կառչած մնալու պարտաւորութիւնն է: Այնտեղ, ուր կուտակած է իր ամբողջ «էութիւնը»: Արդէն կառչելու այդ կամքը յաղթանակ է զինք արմատախիլ ընելու վերջին փորձը կատարած թուրքին դէմ: Նոյն այդ թուրքին, որ յանուն իր հայաջինջ ազգային ուխտին եւ համաթուրանական ծրագիրներուն՝ անգամ մը եւս տրորեց քեսապահայութեան օրրանը:

Վերադարձէն տարբեր ճակատագրի չի հաւատար ու դաւանիր այսօրուան վտարանդի քեսապցին:

Սակայն ինչպէ՞ս վերադառնալ:

Կը յուսանք, որ չ՛ուշանար այդ սրբազան պահն ու ժամը: Կասկած չունինք, որ պիտի գայ ան: Սակայն դժուարութիւնը կը կայանայ մինչեւ իր կործանած ու փոշիացած տնտեսութիւնը վերականգնելու պահը՝ գոյատեւելու եւ ապրելու հնարաւորութեան մէջ:

Քաջատեղեակ ենք, թէ Քեսապը աւարի տրուած է: Տուները, գործատեղիները, ենթակառոյցները, դպրոցները, եկեղեցիները եւ ամէն տեսակի եկամտաբեր տնտեսական հաստատութիւնները փոշիացած եւ կողոպտուած են: Կը յուսանք, որ թէժ մարտերու միջոցով չէ, որ կ՛իրագործուի ազատագրումը Քեսապի, որպէսզի խնայուի շէնքերուն քանդումը: Քանի մը ամսուան բացակայութիւնը պարտէզները խոպանի եւ անտառի կը վերածեն՝ գիւղացին զրկելով բերքահաւաքի զանազան հանգրուաններէն (բանջարեղէն եւ մերթ ընդ մերթ հասնող պտղատեսակներ): Իսկ եթէ բախտի բերմամբ բերքերէն փշրանքներ մնացած ըլլան, անոնք զանազան վարակներու եւ անխնամութեան պատճառով անօգուտ եւ անարժէք պիտի ըլլան գիւղացիին:

Այսինքն քեսապցին այժմէն արդէն զրկուած է իր գիւղատնտեսական բերքէն, եկամուտէն. գոնէ մէկ տարուան իր ապրուստի ամէն հնարաւորութիւններէն: Ուրեմն մէկ տարուան եւ աւելի կենսական դժուարութիւնները Կասիոս լերան բարձրութեան չափ ցցուած պիտի ըլլան իր դիմաց:

Քեսապցիին գիւղատնտեսութիւնը վերականգնելը ժամանակի կը կարօտի:

Կողոպտուած են իր քարշակը, դեղեր սրսկելու սարքերը, հողը ճանկռտող փոքր քարշակը (թրաքթէօր), ջրմուղ սարքերը, գիւղատնտեսական վարակներուն դէմ պայքարելու անհրաժեշտ դեղորայքը եւ այլն…

Վերականգնուելու կարօտ են արհեստանոցները, ատաղձագործարան, ալիմինիոմէ կահ-կարասիի արհեստանոց, դարբնոց, մեքենաներու եւ քարշակներու նորոգման արհեստանոցներ…

Վերականգնման կարօտ են ազգային, կրօնական իր կառոյցները, ակումբները, ժողովրդային սառնարանը, պանդոկներն ու ճաշարանները, կազդուրման կայանները, բանակավայրերը…

Եւ ուրիշ շա՜տ ու շատ բաներ, որոնք երեւան պիտի գան, երբ ան վեր բարձրանայ:

Բայց ամենակարեւոր եւ սրտաճմլիկ ու փշոտ հարցը մինչեւ վերականգնում ինչպէս ապրելու եւ գոյատեւելու մղձաւանջն է:

Վերը թուեցինք արդէն, որ շտապ օգնութեան, համայն հայութեան նպաստներուն մէկ կարեւոր մասը հասած է Լաթաքիա՝ ՄՇՕՎ Քեսապի գործադիր մարմինին եւ ժողովուրդին: Մէկ այլ մասը Անթիլիաս՝ կաթողիկոսարանի քեսապահայութեան համար յատուկ դրամատան հաշիւին մէջ, մէկ միւս մասն ալ զանազան գաղութներէն շուտով կը հասնին առ որ անկ է: Բայց ասոնք հազիւ թէ երկու-երեք ամսուան բաւարար ըլլան: Մէկ տարի ապրելու գոյապայքարը ցցուած է քեսապցիին առջեւ:

Քեսապահայութիւնը ինքնավստահ է, որ առանձինը չէ վերաբնակեցման իր պայքարին մէջ: Երախտապարտ է իր հեռաբնակ բոլոր հայ եղբայրներուն: Երախտապարտ է նաեւ սուրիական կառավարութեան ցարդ առած եւ առնելիք քայլերուն: Անշուշտ նաեւ պարտի երախտապարտ ըլլալ այն հեռակայ պետութիւններուն, որոնք անկախ Սուրիան վերականգնելու ծրագիրներէն՝ այժմէն կը լսենք արդէն, որ Քեսապի վերականգնման գծով նախաքայլերու ձեռնարկած են:

Այս ամէնը միայն յուսադրիչ եւ ամրապնդիչ դրսեւորումներ են, որոնք անպայման կարելի է իրագործել՝ ուժերը ի մի բերելով:

Այսօրուան տուեալներով, քեսապահայութիւնը ի վիճակի է նախ մշակելու իր գիւղին մէջ մէկ տարուան կենսական գոյատեւման եւ ապրուստի որեւէ ծրագիր, նոյնպէս ատակ է ծրագրելու տնտեսութեան վերականգնումի ծրագիր՝ մեկնելով աղէտին իսկական տուեալներէն:

Քեսապցին ատակ է գործադրելու այդպիսի որեւէ ծրագիր: Ատակ է համադրուած եւ հետեւողական ճիգերով ոչ միայն մէկ տարի քաշքշելու իր գոյութիւնը, այլեւ՝ վերականգնելու իր գիւղատնտեսութիւնը, խանութներն ու արհեստանոցները, ենթակառոյցները եւ ազգային թէ կրօնական իր հաստատութիւնները:

Հետեւողականօրէն իրեն հասնելիք նպաստները հաւաքական ճիգերով ան ի վիճակի է արդարօրէն, հաւասարապէս համադրելու, իր տէրերուն հասցնելու եւ զայն յոյսի, կեանքի եւ լոյսի վերածելու:

Սակայն աշխարհի չորս ծագերուն գտնուող մարդասիրական, օժանդակութեան եւ մանաւանդ իր տնտեսութեան վերականգնման նպաստող կողմերու իր հասողութիւնը իր կարողութենէն վեր է:

Արեւմտեան աշխարհին՝ Քեսապին նպաստելու նպաստները ի մի բերելու, պահպանելու եւ վերականգնումի օժանդակելու կողմերը (տնտեսութեան թէ բնակարաններու) ի մի բերելը համահայկական կեդրոնացեալ եւ համադրեալ ճիգ կը պահանջէ:

Սուրիական մեր հայրենիքի տնտեսական շրջափակումը (Հայաստան հայրենիքին նման), մեզ զրկած է նաեւ արեւմտեան աշխարհին մերձենալու, գործակցելու եւ անոնց նպաստներէն ուղղակիօրէն օգտուելու հնարաւորութիւններէն:

Սակայն, երբ ասպարէզի վրայ փայլուն արեւի նման պսպղայ համահայկական կողմ մը, կառոյց մը՝ փոքրանկարը «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին, եւ անուանակոչուի, օրինակ, «Քեսապի համահայկական հիմնադրամ» կամ որեւէ մէկ այլ անուանում, որուն առաքելութիւնը

ըլլայ գիւղին ամբողջական վերականգնման ֆինանսաւորումը կատարել, այդ ատեն է, որ Քեսապն ու քեսապցին վերականգնելը կը դադրի փափաք ու ցնորք ըլլալէ եւ կը դառնայ իրականութիւն:

Հայաստանի եւ Արցախի հարիւրաւոր գիւղերը վերականգնելու, անոնց տնտեսութեան նպաստելու փաստը տուաւ հայութիւնը (անցնող տարիներուն) եւ հոն յաջողութիւն արձանագրեց:

Քեսապը 500-600 տուն կամ ընտանիք հաշուող մէկ շրջան է, մէկ գիւղ, իր տասնեակ մը գիւղակներով: Քեսապը իր նախկին վիճակով տեսնելը ոչ միայն քեսապցիին, այլ ամբողջ հայութեան փափաքն է, գերխնդիրն է: Եւ հայկական գերխնդիրները կը լուծուին համահայկական ճիգերով եւ ուժերու մէկտեղումով:

Երբ սակայն միշտ ու միշտ չմոռնանք, կրկնելու գնով, որ քեսապցին երբ տուն վերադառնայ, ան նուազագոյնը մէկ տարի (եթէ ոչ՝ երկու) զրկուած պիտի ըլլայ որեւէ եկամտաբեր աղբիւրէ եւ իր գոյութիւնը կախեալ պիտի ըլլայ ֆինանսական օժանդակութիւններէն (անկախ տնտեսութեան կամ բնակարանային վերակառուցման օժանդակութիւններէն):

Քեսապը չի նմանիր սփիւռքահայ որեւէ քաղաքի: Քեսապը սփիւռք չէ:

Քեսապը սուրիական-կիլիկեան Հայաստան է:

ԿԱՐՕ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայոց Ցեղասպանութեան 100–ամեակի Քուէյթի Յանձնախումբը կազմակերպած է ՄՐՑՈՅԹ, 100–ամեակի առիթով Քուէյթի Սրբոց Վարդանանց Եկեղեցւոյ բակին մէջ տեղադրուելիք ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ – ԿՈԹՈՂԻ համար:

Մասնակիցներէն կը խնդրուի ուղարկել գծագրուած նախագիծը համապատասխան բացատրութիւններով, չափագրութիւններով և մօտաւոր ծախսի հաշուարկով:

Ներկայացուած առաջարկները պիտի քննարկուին մասնագիտական կազմի մը կողմէ 25 Յունիս 2014ին:

Կը խնդրենք, նախագիծերը ուղարկել փակ ծրարներով Ազգային Առաջնորդարան մինչեւ 20 Յունիս 2014:

Յաւելեալ տեղեկութեան համար կրնաք կապուիլ
Պրն. Տիգրան Պայաթեանին + 965 6516 0689

Հայոց Ցեղասպանութեան 100–ամեակի Քուէյթի Յանձնախումբ

ԿՆՈՋԱԿԱՆ

Ինչպէս Չդառնալ Նորաձեւութեան Զոհ

Ռուս ձեւագէտ, նորաձեւութեան պատմութեան մասնագէտ, ներքին յարդարանքի վարպետ եւ բազմաթիւ գիրքերու հեղինակ Ալեքսանտր Վասիլիէվ մեզի կը փոխանցէ կարգ մը խորհուրդներ՝ նորաձեւութեան զոհ չդառնալու համար:

Վասիլիէվի կարծիքով՝ «նորաձեւութիւնը բոլորին համար չէ. անիկա հարուստներուն, անգործներուն եւ երիտասարդ, գեղեցիկ կազմուածքի տէր անձերուն համար է»: Մնացեալներուն հարկաւոր է ունենալ սեփական ոճ:

Մէկ կողմէն՝ նորաձեւութիւնը խմբական խենթութիւն է, միւս կողմէն՝ անհնար է անկէ զերծ մնալ: Նորաձեւութեան հետեւիլը ծիծաղելի է, չհետեւիլը՝ յիմարութիւն: Այդ նուրբ բաժանարար գիծը գտնելը կը կոչուի ոճի զգացում:

Հանրածանօթ պիտակները՝ գովազդ է յաճախորդի չկայացած ճաշակին համար: Եւ եթէ դուք ոտքէ գլուխ պիտակներով զգեստներ հագած էք, կը նշանակէ, որ դուք դարձած էք ձեր ամուսնին կամ սիրեկանին ցուցափեղկի նմուշ եւ կը նմանիք նորաձեւութեան տուներու գովազդներուն:

Լուրջի մի առնէք եղանակէ-եղանակ փոխուող նորաձեւութեան հոսանքները, անոնք ժամանակաւոր են եւ փոփոխական, մինչդեռ ոճը յաւերժական է:

Միշտ նկատի առէք ձեր արտաքին տուեալները եւ ընտրեցէք այնպիսի հագուստներ, որոնք կը յարմարին ձեր կազմուածքին: Միաժամանակ մի՛ ցուցադրէք թէ՛ կուրծքը եւ թէ՛ սրունքը: Ուշադիր եղէք մազերու գոյնին, խուսափեցէք վառ երանգներէն, ուշադիր ընտրեցէք անուշահոտն ու դիմայարդարումը: Ունեցէք չափի զգացում, մի՛ խառնէք երեք գոյնէ աւելին, 4-րդը՝ աւելորդ է:

Կինը պէտք է կողմնորոշուի իր ընկերային դիրքով, տարիքով, հնարաւորութիւններով: Փորձեցէք ծիծաղելի չդառնալ:

Եթէ ինծի հարցնէք, թէ հիմա ի՞նչը նորաձեւ է, կը պատասխանեմ. մերկ փորով քալելը, եղունգներ դնելը, բարձրակրունկ հագնիլը, շիկահեր ներկուիլը եւ գռեհիկ երեւալը: Աւելի քիչ գռեհկութիւն, մերկ փորեր, սիլիքոն… Պահպանեցէք առեղծուածային հոգին…:

www.aztarar.com